

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Barierile legislative care stau în calea participării cetățenilor la viața politică în România sunt unele dintre cele mai mari din Uniunea Europeană. Deși cetățenii României își doresc implicarea în politică și reîmprospătarea clasei politice, actuala legislație face acest demers foarte greu de realizat. Pragul electoral ridicat (5% din totalul voturilor valabil exprimate) și numărul de semnături cerute pentru înscrierea candidaturilor (1% din numărul celor înscriși în registrul electoral) sunt principalele piedici.¹

Prezentul proiect de lege propune:

- eliminarea pragului electoral și înlocuirea sa cu “pragul natural” necesar pentru obținerea unui singur loc în consiliul local;
- scăderea numărului de semnături de la 1% din numărul celor înscriși în registrul electoral, la 0.5% din numărul voturilor valabil exprimate în circumscripție la ultimele alegeri locale.

SITUAȚIA ACTUALĂ

În acest moment pragul de 5% afectează doar alegerile pentru consiliile locale cu mai mult de 20 de consilieri, adică localitățile cu o populație de peste 50.000 de locuitori. În

¹ Schimbarea legii partidelor politice, progrese și limite, Centrul pentru inovare publică (decembrie 2016).

localitățile cu o populație sub 50.000 de locuitori consiliile locale au maximum 19 locuri și, deci, pragul natural este mai mare de 5%².

Pragul electoral de 5% a împiedicat intrarea în consilii județene și locale a unor formațiuni care obținuseră un număr de voturi egal sau mai mare cu cel necesar obținerii a două sau trei mandate, calculat împărțind numărul total de voturi valide la numărul de mandate.

Numărul exagerat de semnături prevăzut de lege pentru depunerea candidaturilor și în special pragurile alternative absolute, au dus la situații aberante, de genul celei în care într-o comună cu 108 locuitori au trebuit depuse 100 de semnături de susținere (este cazul comunei Bătrâna din județul Hunedoara, cu 108 alegători înscriși pe listele permanente). În 2.867 din 3.228 de circumscripții s-a aplicat pragul absolut, depășindu-se cu mult procentul maximal de 1% recomandat de Comisia de la Veneția.³ În peste 1300 de circumscripții numărul de semnături necesare depășește 5% din numărul de alegători, procentul depășind 10% în 226 de localități.⁴

La alegerile locale din iunie 2016 din au candidat 108 competitori electorali, dintre care 59 de partide politice. Comparând cu situația de la ultimele alegeri locale din 2012, când pe lista competitorilor se regăseau doar 30 de partide politice și 48 de alianțe politice, tragem concluzia că schimbarea legislației privind înregistrarea partidelor politice din România, în sensul reducerii numărului de membri fondatori necesari la doar trei, a favorizat înregistrarea de noi partide pe scena politică din România, diversificând oferta existentă. Există dorința de participare politică.⁵

PROPUNERE LEGISLATIVĂ

Proiectul legislativ propune eliminarea pragului electoral și înlocuirea sa cu pragul electoral de circumscripție reprezentat de coeficientul electoral definit ca numărul întreg, fără zecimale, nerotunjit, rezultat din împărțirea numărului total al voturilor valabil exprimate pentru formațiuni politice, organizații ale minorităților naționale sau candidați independenți în

² Conform art. 29 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001.

³ Schimbarea legii partidelor politice, progrese și limite, Centrul pentru inovare publică (decembrie 2016).

⁴ Comunicat "Politică fără bariere" (13 iunie 2016).

⁵ Alegerile Locale 2016: între schimbare și stagnare, Policy Brief no. 50, Expert Forum (iulie 2016).

circumscripția respectivă la numărul total de consilieri din circumscripția respectivă. În acest mod oricine are voturile necesare câștigării unui loc într-un consiliu local va câștiga acel loc.

Repartizarea mandatelor se face ca și în legislația actuală doar că se elimină limitarea distribuirii locurilor doar celor care obțineau voturi peste un anumit prag.

De asemenea, se propune scăderea numărului de semnături necesare înscrierii candidaturilor la funcția de primar sau a listelor pentru consiliile locale de la 1% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral din circumscripția respectivă la 0,5% din numărul voturilor valabil exprimate în circumscripție la ultimele alegeri locale, dar nu mai puțin de 20.

TEMA	PREVEDERI ACTUALE	MODIFICĂRI PROPUSE
PRAGURI	5%	coeficient electoral
SEMNĂTURI	1%*	0,5%**

* din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral din circumscripția respectivă

** din numărul voturilor valabil exprimate în circumscripție la ultimele alegeri locale

BENEFICII

Reducerea pragului electoral ar însemna includerea în organele administrației locale a reprezentanților mai multor grupuri din interiorul comunităților locale – deci, un grad mai mare de reprezentativitate a autorităților alese ale administrației publice locale.

Pe de altă parte, reducerea pragului electoral ar duce la o mai echitabilă repartitie a mandatelor, adică o mai bună corespondență între proporția voturilor obținute de către un actor politic și mandatele primite.

Considerăm că aceste modificări duc la o mai bună participare a cetățenilor la viața politică cât și la o mai bună reprezentare a opțiunilor lor în consiliile locale.

În numele inițiatorilor:

Florina Presadă (senator USR)

Tudor Benga (deputat USR)

Matei Dobrovie (deputat USR)

Radu Mihail (senator USR)

